

Razvod braka i zakonska rastava

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Poljska

1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?

Osnova za razvod jest da su bračni odnosi potpuno i trajno poremećeni. Moraju biti ispunjena oba uvjeta (članak 56. stavak 1. Zakonika o obitelji i skrbništvu).

2 Koji su razlozi razvoda?

Kako je navedeno u 1. pitanju, osnova za razvod jest da su bračni odnosi potpuno i trajno poremećeni. Moraju biti ispunjena oba uvjeta (članak 56. stavak 1. Zakonika o obitelji i skrbništvu).

Međutim, čak i ako su bračni odnosi potpuno i trajno poremećeni, razvod braka ne može se proglasiti ako bi se time naštetilo interesu maloljetne djece rođene u tom braku ili ako bi to bilo nespojivo s pravilima života zajednice zbog drugih razloga. Razvod braka nije dopušten ni u slučaju kad zahtjev podnese bračni drug koji snosi isključivu odgovornost za poremećene bračne odnose, osim ako drugi bračni drug pristane na razvod ili ako je njegovo odbijanje pristanka na razvod u predmetnim okolnostima nespojivo s pravilima života zajednice.

3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:

3.1 osobne odnose između supružnika (npr. prezime)

Razvedeni bračni drug koji je promijenio svoje prezime pri sklapanju braka može u roku od tri mjeseca od pravomoćnosti rješenja o razvodu vratiti prezime koje je imao prije braka. U tu se svrhu mora podnijeti izjava voditelju matičnog ureda ili konzulu. Osim toga, razvedeni bračni drug može ponovno sklopiti brak.

3.2 podjelu imovine supružnika

Sklapanjem braka zakonski se uspostavlja zajednička imovina bračnih drugova (zakonsko suvlasništvo) koja obuhvaća imovinu koju jedan ili oba bračna druga steknu tijekom cijelog razdoblja zakonskog suvlasništva (zajednička imovina). Imovina koja nije obuhvaćena zakonskim suvlasništvom čini osobnu imovinu bračnog druga. Na zahtjev bilo kojeg bračnog druga sud može u rješenju o razvodu podijeliti zajedničku imovinu pod uvjetom da se podjelom imovine ne prouzroči pretjerano kašnjenje u postupku. Oba bračna druga imaju jednake udjele u zajedničkoj imovini. Međutim, ako za to ima važne razloge, svaki bračni drug može od suda zatražiti da podijeli zajedničku imovinu uzimajući u obzir u kojoj je mjeri svaki bračni drug pridonio stjecanju te imovine.

Ako bračni drugovi dijele smještaj, sud u rješenju o razvodu utvrđuje kako će se smještaj upotrebljavati dok ga razvedeni bračni drugovi budu dijelili. U izvanrednim okolnostima u kojima jedan bračni drug svojim očito neprimjerenim postupanjem čini suživot nemogućim, sud na zahtjev drugog bračnog druga može naložiti njegovo iseljenje.

Ako tako zatraže obje stranke, sud u rješenju o razvodu može isto tako odlučiti podijeliti zajednički smještaj ili dodijeliti smještaj jednom od bračnih drugova ako ga drugi bračni drug pristane napustiti bez zamjenskog smještaja i alternativnih mogućnosti, pod uvjetom da je moguće podijeliti ili dodijeliti smještaj na taj način. Sud

pri odlučivanju o zajedničkom smještaju ponajprije uzima u obzir potrebe djece i bračnog druga kojem je povjerena roditeljska odgovornost.

3.3 maloljetnu djecu supružnika

U rješenju o razvodu sud odlučuje o roditeljskoj odgovornosti za maloljetnu djecu obaju bračnih drugova i o kontaktu između roditelja i djece. Utvrđuje i iznos koji će svaki od bračnih drugova plaćati za uzdržavanje i odgoj djece. Sud uzima u obzir pisani sporazum između bračnih drugova o načinu izvršavanja roditeljske odgovornosti i prava na kontakt s djetetom nakon razvoda, pod uvjetom da je taj sporazum u najboljem interesu djeteta. Braću i sestre trebalo bi odgajati zajedno, osim ako je zbog najboljeg interesa djeteta potrebno drukčije.

Ako ne postoji sporazum između bračnih drugova, sud, uzimajući u obzir pravo djeteta da ga odgajaju oba roditelja, odlučuje o načinu zajedničkog izvršavanja roditeljske odgovornosti i prava na kontakt nakon razvoda. Sud može povjeriti izvršavanje roditeljske odgovornosti jednom roditelju i ograničiti roditeljsku odgovornost drugog roditelja na posebne obveze i prava u vezi s djetetom, ako je to u najboljem interesu djeteta.

Ako to zatraže oba bračna druga, sud se može suzdržati od donošenja odluke o izvršavanju prava na kontakt.

3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?

U slučaju razvoda bračni drug kojem nije utvrđena isključiva odgovornost za poremećene bračne odnose i koji je u financijskim poteškoćama može tražiti uzdržavanje od drugog bračnog druga ovisno o svojim razumnim potrebama i financijskim sposobnostima drugog bračnog druga.

Ako je utvrđeno da jedan bračni drug snosi isključivu odgovornost za poremećene bračne odnose, a razvodom se znatno pogoršava financijska situacija drugog bračnog druga, sud može na zahtjev bračnog druga koji ne snosi odgovornost za poremećene bračne odnose naložiti bračnom drugu koji snosi isključivu odgovornost obvezu davanja doprinosa za ispunjavanje razumnih potreba bračnog druga koji ne snosi odgovornost, čak i ako potonji nije u financijskim poteškoćama.

Obveza uzdržavanja prema bračnom drugu istječe kada taj bračni drug sklopi novi brak. Međutim, ako naknadu za uzdržavanje mora plaćati razvedeni bračni drug kojem nije utvrđena odgovornost za poremećene bračne odnose, ta obveza uzdržavanja isto tako istječe pet godina nakon donošenja rješenja o razvodu, osim ako sud na zahtjev uzdržavane osobe zbog iznimnih okolnosti produlji to petogodišnje razdoblje.

4 Što pravni pojam „zakonska rastava” znači u praksi?

To je formalna rastava, odnosno utvrđuje se rješenjem suda u skladu s člankom 61. stavcima od 1. do 6. Zakonika o obitelji i skrbništvu.

5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?

Kao uvjet za rastavu mora biti utvrđeno da su bračni odnosi trajno poremećeni. Međutim, čak i ako su bračni odnosi potpuno poremećeni, odluka o rastavi ne može se donijeti ako bi se time naštetilo interesu maloljetne djece rođene u tom braku ili ako bi to bilo nespojivo s pravilima života zajednice zbog drugih razloga. Ako bračni drugovi nemaju zajedničku maloljetnu djecu, sud može izdati odluku o rastavi ako to zatraže oba bračna druga.

6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?

Pravne posljedice rastave u pravilu su jednake posljedicama razvoda. Međutim, rastavljeni bračni drug ne može:

- ponovno stupiti u brak
- vratiti prezime koje je imao prije sklapanja braka.

7 Što izraz „poništenje braka” znači u praksi?

„Poništaj braka” znači poništavanje svih učinaka braka s retroaktivnim učinkom. Smatra se da taj brak nikada nije postojao. Jedina je iznimka ta da djeca iz poništenog braka zadržavaju status djece rođene u braku.

8 Koji su uvjeti za poništenje braka?

Razlozi za poništaj braka navedeni su u Zakoniku o obitelji i skrbništvu:

- bračni drug mlađi je od dopuštene dobi za stupanje u brak (članak 10. Zakonika o obitelji i skrbništvu)
- bračni drug nema pravnu sposobnost (članak 11. Zakonika o obitelji i skrbništvu)
- bračni drug ima mentalnu bolest ili intelektualne poteškoće (članak 12. Zakonika o obitelji i skrbništvu)
- bračni drug već je u braku s drugom osobom (članak 13. Zakonika o obitelji i skrbništvu)
- bračni drugovi u krvnom su srodstvu u ravnoj lozi, u pobočnoj lozi (braća i sestre, uključujući polubraću i polusestre te braću i sestre rođene izvan braka) ili u tazbinskom srodstvu u ravnoj lozi (članak 14. Zakonika o obitelji i skrbništvu). Međutim, zbog važnih razloga sud može dopustiti sklapanje braka osobama u tazbinskom srodstvu
- bračni drugovi povezani su posvojenjem (članak 15. Zakonika o obitelji i skrbništvu)
- podnesena je izjava u kojoj se navodi da u trenutku sklapanja braka bračni drug zbog bilo kojeg razloga nije mogao svjesno izraziti svoju volju, nije znao točan identitet druge stranke ili je brak sklopio pod nezakonitom prijetnjom (članak 15. stavak 1. Zakonika o obitelji i skrbništvu)
- ako je brak sklopljen preko opunomoćenika, stranka koja je dala punomoć može zatražiti poništaj braka ako nije izdana sudska odluka kojom je dopušteno sklapanje braka preko opunomoćenika ili ako je punomoć nevaljana ili pravovaljano opozvana. Međutim, na tu se osnovu za poništaj nije moguće pozvati ako su bračni drugovi živjeli zajedno.

Svaki od prethodno navedenih uzroka morao je postojati u trenutku sklapanja braka. Osim toga, ako je osnova za poništaj prestala postojati, sklopljeni brak ne može se poništiti bez obzira na to što je ta osnova prethodno postojala.

9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?

Presuda o poništaju braka konstitutivna je i ima posljedice za treće osobe (*erga omnes*). Postoje dvije vrste posljedica:

- *ex tunc*, odnosno posljedice koje počinju od datuma sklapanja braka, na primjer, bračni drugovi vraćaju se u bračni status koji su imali prije braka i vraćaju prethodna prezimena, bračni drug i obitelj drugog bračnog druga više nisu u srodstvu i nije moguće zakonsko nasljeđivanje
- *ex nunc*, odnosno posljedice koje nastaju kada presuda o poništaju braka postane pravomoćna, na primjer, u pogledu imovinskih odnosa.

Posljedice poništaja braka na odnos između bračnih drugova i djece rođene u tom braku te na imovinske odnose između bračnih drugova uređene su odgovarajućim pravilima o razvodu. Prema bračnom drugu koji je stupio u brak u lošoj vjeri postupa se jednako kao prema bračnom drugu odgovornom za poremećene bračne odnose.

10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?

Bračni drugovi u Poljskoj mogu pokrenuti postupak obiteljskog mirenja. Glavni su ciljevi tog postupka rješavanje sukoba između bračnih drugova na način da se izbjegne razvod ili rastava. Međutim, ako to nije moguće, u okviru mirenja mogu se sporazumno utvrditi uvjeti razvoda (imovinska pitanja, briga o djeci). Usluge mirenja većinom pružaju nevladine organizacije, zaklade i udruženja. Bračni drugovi mogu sudjelovati i u različitim oblicima obiteljske terapije ili zatražiti pomoć psihologa, psihoterapeuta, skupina za podršku itd. Mirenje je moguće i ako je sudski postupak u tijeku.

11 Gdje trebam podnijeti zahtjev (molbu) za razvod/zakonsku rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?

Tužbe za razvod, rastavu ili poništaj braka podnose se regionalnom sudu (*sąd okręgowy*) koji je nadležan za mjesto zadnjeg zajedničkog boravišta bračnih drugova. Ako nema takvog suda, tužbe se moraju podnijeti

regionalnom sudu (*sąd okręgowy*) nadležnom za mjesto boravišta tužitelja.

Na tužbe se naplaćuje sudska pristojba.

Tužbi moraju biti priložene sljedeće isprave: preslike isprava o osobnom stanju (vjenčani list, rodni listovi djece), odvjetnička punomoć (ako je stranka sama odabrala odvjetnika) i ostale potvrde koje bi mogle biti važne za predmet (liječničke i službene potvrde) upravne odluke itd.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Da. Stranka koja zbog svoje financijske situacije ne može platiti odgovarajuću pristojbu može sudu podnijeti zahtjev za potpuno ili djelomično oslobođenje od sudskih troškova te može od suda zatražiti i imenovanje zastupnika.

Osoba koja od suda traži potpuno ili djelomično oslobođenje od sudskih troškova ili imenovanje zastupnika mora tužbi priložiti izjavu o svojoj financijskoj situaciji (na odgovarajućem obrascu koji je dostupan na sudu), dokaz o primanjima (dohotku) i druge informacije o imovini i obiteljskim okolnostima.

13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?

Da, u svim tim slučajevima dopuštena je žalba prvostupanjskom sudu. Bračni drugovi mogu se protiv odluka regionalnih sudova žaliti žalbenim sudovima.

14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?

U skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (dalje u tekstu „Uredba Bruxelles IIb”) takve se odluke automatski priznaju u Poljskoj bez potrebe za posebnim postupkom priznavanja (članak 30. i dalje Uredbe Bruxelles IIb).

15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?

Svaka zainteresirana strana može podnijeti zahtjev za odluku o tome da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja odluke (članak 30. stavak 3. Uredbe Bruxelles IIb). U Poljskoj se takvi zahtjevi podnose regionalnom sudu (*sąd okręgowy*). Mjesna nadležnost utvrđena je u skladu s člankom 103. Uredbe Bruxelles IIb. Informacije su dostupne na sljedećoj [stranici portala e-pravosuđe](#).

16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

Poljska je stranka brojnih međunarodnih sporazuma kojima se uređuje predmetno pitanje. Takva pravila imaju prednost pred poljskim privatnim međunarodnim pravom. To znači da se mogu primjenjivati drukčija pravila ako bračni drugovi imaju različita državljanstva. Ako nema međunarodnog sporazuma, primjenjuje se Zakon o privatnom međunarodnom pravu od 4. veljače 2011. (*Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe*). U skladu s člankom 54. tog zakona razvod braka uređen je zajedničkim nacionalnim pravom bračnih drugova u trenutku podnošenja tužbe za razvod braka. Ako bračni drugovi nemaju zajedničko nacionalno pravo, primjenjuje se pravo države u kojoj su oba bračna druga imala boravište u trenutku podnošenja tužbe za razvod braka. Ako bračni drugovi u trenutku podnošenja tužbe za razvod braka nisu imali zajedničko boravište,

primjenjuje se pravo države u kojoj su bračni drugovi imali zadnje zajedničko uobičajeno boravište, pod uvjetom da jedan od bračnih drugova i dalje ondje ima uobičajeno boravište. U ostalim slučajevima razvod braka uređen je poljskom pravom.

Ove internetske stranice dio su portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 28/01/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.